

Å r s m e l d i n g

for Oppland sau- og geitalslag 1957.

Organisasjonsarbeidet.

Det er i året stifta nye lag i Aust Torpa, Etnedal og Lesja, mens to eldre lag er gått ut. Hva medlemstallet angår har det vært god framgang i året, slik at medlemstallet er det högste siden fylkeslaget begynte arbeidet sitt.

Lags- og medlemstall for de siste åra:

1953	33 lag	1614 medlemmer
1954	29 "	1412 "
1955	31 "	1645 "
1956	30 "	1484 "
1957	31 "	1685 "

Störste laget er fortsatt Fåberg sau- og geitalslag som har 215 medlemmer. Deretter kommer Fåvang med 161, Skjåk med 151, Ringebu 114 og Kolbu 113. Störste framgangen i året har Vestkjölen sau- og geitalslag, Sör Fron som har högda medlemstallet fra 31 til 75. Det har også i år vært arbeidet endel med stiftning av lag i bygder og kretser som mangler lag, uten at det hittil har resultert i noe. Meldingene fra lagene forteller om at det arbeides meget godt i en rekke lag. Et godt lagsarbeid har bl.a. stor betydning ved å få opp interessen, og da følger gjerne tiltakene i tur og orden. Tiltak til fremme av avlsarbeidet er fortsatt lagas fromste arbeidsoppgave. Det er gjort godt arbeid ved planleggelse og arrangement av snåfesjå og verdifulle avlsvyr er innkjöpt. Et enkelt lag har således hele 6 2. pr. værere. Flere lag arbeider med spørsmålet om værehanner og med kontrollen av at handyrlova håndheves. Det er skaffet materiell for småfesjå og sams sausanking. Det er utfört endel forberedende arbeid for kontrollag for småfe. Ullnottaking for N.K.F. går også igjen i meldingene fra lagene. Det samme gjelder oppnemning av kommisjonærer for Röros Tweed. Spørsmålet felleseter for geit er fortsatt aktuelt i en rekke lag.

Laga har gjort en jevn god innsats for fylkeslagets filnfond både gjennom loddsalg og direkte gaver. Ellers er det utfört et stort opplysningsarbeid i laga gjennom kurs, foredrags- og filnkveldor, demonstrasjoner og annet opplysningsarbeid.

Det er en kjennsgjörning at lag som arbeider godt betyr nye for småfeholdet i distriktet sitt. I en årsmelding fra et forholdsvis nytt lag er dette uttrykket slik: Bare den ting at laget ble startet har gjort at interessen er blitt större.

Snøfeavlens stilling.

I følge de representative jordbrukstallinger er stillingen for Oppland for 1957 sammenliknet med 1956 følgende: Tallet på sau i alt viser tilbakegang fra 111 018 til 107 953 dyr, ialt 3 065 dyr eller 2,76 %.

For dyr over 1 år tilbakegang fra 50 332 til 49 655 dyr, lik 677 dyr eller 1,35 %. For dyr under 1 år tilbakegang fra 60 686 til 58 298 dyr, lik 2 388 dyr eller 3,94 %.

Samlet geitotal er gått tilbake fra 22 625 til 21 431 dyr, lik 1 194 dyr eller 5,27 %. Dette fordeler seg med en tilbakegang for dyr over 1 år fra 19 378 til 18 641, lik 737 eller 3,80 % og for dyr under 1 år fra 3 247 til 2 790, lik 457 dyr eller 14,07 %.

Nedgangen i sautallet skyldes vesentlig at endel oppdrettere på flatbygdene har sluttet å holde sau, mens nedgangen i geitetallet helst har driftsmessige årsaker, særlig er arbeidskraftspørsmålet avgjørende.

Når det gjelder sauavlen har det vært jevnt god avsetning for produktene i året. Ullordninga har jevnt over styrket sin posisjon, selv om ikke alle er like godt nøgde med klassifiseringen og oppgjør.

Hva geitmjølsituasjonen angår er situasjonen temmelig ustabil. Det berømte 15 öres nedslaget på geitmjølk i juni hadde en temmelig sjokkliknende virkning. Hvis ikke vedtaket var blitt endret noe, ville det ha ført til massenedslakting. Fylkeslaget har beskjefteget seg atskillig med dette spørsmålet i året, og har sendt flere uttalelser og henstillinger. Styret har sett det som sin oppgave å gå inn for å gjøre god igjen den uretten som her er övot mot våre fjellbygder, og særlig da en rekke av våre vanskeligsstilte bruk.

Filmsaka.

Etter anmodning fra årsmötet i fjor har fylkeslaget arbeidet med saken som har samlet stor interesse. Det er kommet en rekke tilskott. Den igangsatte utlodning ble også meget vellykket, idet de 15 000 loddene på det aller nærmeste ble utsolgt.

En er på det nærmeste ferdig med opptakene når det gjelder sau. For geit gjenstår det noe mer. Det meste av opptakene er gjort av Pål Gihle, Ö. Toten. Endel er gjort av fotograf Normann på Hamar. Opptakene blir lagt fram på årsmötet. Vi er stor takk skyldig for de mange tilskudd vi har mottatt til dette tiltaket og til lag og enkeltpersoner for inderdig innsats i forbindelse med utlodninga.

Arbeidet med å få istand lysbilledserier har fortsatt og en begynner

nå å få et godt utvalg i fargelysbilder til bruk ved møter og andre tilstelninger.

Kursvirksomhet.

Med støtte fra Oppland landbruksselskap er arrangert kurs i goitavl. Kurset ble holdt i Ringebu. Deltakelsen var meget god, idet det møtte over 30 deltakere fra Gudbrandsdal og Valdres. På kurset ble behandlet rase- og avlsspørsmål, foringspørsmål, geitenjølkspørsmål, geitesjukdommer og snylteplagen. Forelesere var ananuensis Presthogge, veterinær Lund Larsen og fylkesagronom Moen.

Sekretæren har dessuten besøkt en rekke lag med foredrag, lysbilder og film, demonstrasjoner i ullprøving m.v.

Utstasjonering av avlsdyr.

Arbeidet med utstasjonering av avlsdyr fortsetter. Fylkeslaget har idag en premiært dalavær og 1 sjeviotlan av beste avstamning ute. Dessuten er gitt tilskudd til innkjøp av 2 bukkekje.

Kåring av selslan.

Det er fortsatt høve til lammekåring ved alle sjå, og interessen er fortsatt god. I samband med småfesjåa siste høst møtte 260 lan til kåring.

Værhann for fylket.

Etter oppdrag fra årsmötet i fjor har styret arbeidet endel med spørsmålet om felles værhann for fylket. En har fått tilbud om leie av hann i Synstebotten ved Bygdin for 1 prøveår. Saken skal opp til avgjørelse på årsmötet.

Fellessetre for geit.

Det har i året vært etterspørsel etter planer for slike tiltak, men av mange grunner drar det ut för noe tiltak kommer i sving.

Avkongsgransking.

Også i år har fylkeslaget skaffet tilbud på værhan til avkongsgranskinga. Det er også skaffet endel søyelan til dette arbeide.

Landslagets årsmöte.

Landsnötet er besluttet lagt til Lillehammer 7. og 8. mars. Fylkeslaget med assistanse av Fåberg sau- og geitelslag forestår arrangementet. Det er nedsatt en hovedkomite og en rekke særnemnder som har vært i virksomhet siden i begynnelsen av oktober.

Lammesjukdommer.

Styret har arbeidet med spørsmålet om registrering av lammesjukdommer, og har i det høve søkt om å få oppført en post på landbruksselskapets budsjett til dette formål.

Fylkeslagets diplom.

Diplomet er i året tildelt A.H. Råstad og Kristen Aanstad for banebrytende innsats for småfeavlens. Det siste ble tildelt Post Mortem.

Fylkeslagets styre har i året bestått av Per Haugen, formann, Per O. Lindsheim, Trygve Beckhaug, Ivar Lövbrötte og Gunnar A. Gjevre, sekretær og kasserer Olav Moen.

Det er i året holdt 2 møter i arbeidsutvalget og 1 styremøte. I alt er det ved disse foretatt 23 saksbehandlinger.

Brevbok og journal viser 1122 sendte og 322 innkomne brev i året.

Rundskriv om aktuelle saker er sendt laga i et antall av 14.

Styret vil få rette en takk til Norsk Sau- og Geitelslag for samarbeid og stønad i året. Likedan til Oppland landbruksselskap for stønad og velvilje, til laga for godt samarbeid og godt arbeid for småfeavlens i fylket og ellers til alle som på ymse måter har støttet arbeidet vårt.

Leira 25/1 1958.

Per Haugen
(sign.)

Per O. Lindsheim
(sign.)

Trygve Beckhaug
(sign.)

Ivar Lövbrötte
(sign.)

Gunnar A. Gjevre
(sign.)

Olav Moen (sign.)